



ZBORNİK REZIMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.



ZBORNİK REZİMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFЕКТОLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije

Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović

Željka Trbović

Milka Glavonjić

Uroš Šotarević

Svetlana Pešić

Zoran Kovačić

Programski odbor

prof.dr Ante Bilić Prčić

prof dr Katarina Pavičić Dokoza

prof dr Haris Memišević

prof dr Vesna Vučinić

prof dr Medina Vantić Tanjić

prof dr Gordana Nikolić

prof dr Svetlana Kaljača

prof dr Tamara Kovačević

doc dr Zlatko Bukvić

doc dr Marija Maljković

doc dr Ivana Sretenović

doc dr Bojana Drljan

ass Božidar Filipović

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

PRETPOSTAVKE UVAŽAVANJA RAZLIČITOSTI U ŠKOLSKOM OKRUŽENJU: IDENTIFIKACIJA KLJUČNIH KONSTRUKATA

Branislava Popović-Čitić¹, Marina Kovačević-Lepojević², Lidija Bukvić-Branković³, Marija Stojanović²

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ²Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, ³CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine, Beograd

Uvažavanje različitosti, kao jedne od ključnih vrednosti savremenih društava, aktuelizovano je poslednjih godina u okvirima formalnog sistema obrazovanja i vaspitanja, primarno pod uticajem koncepta interkulturalnog obrazovanja i procesa usmerenih na unapređivanje demokratske kulture u školama. Za potrebe identifikovanja bazičnih konstrukata značajnih za inkorporiranje različitosti u korpus vrednosti koje se praktikuju u uslovima školskog okruženja, sprovedena je kritička analiza relevantne nacionalne legislativne, izvršen je temeljni pregled niza teorijskih konceptata u kojima se uvažavanje različitosti pojavljuje kao konstitutivni element, te su selektovani elementi i primeri dobre prakse u ovom domenu. Nalazi, dobijeni ovako koncipiranim istraživanjem, ukazuju da nivo poštovanja i negovanja različitosti u školskom setingu primarno zavisi od međudejstva faktora koji deluju na tri nivoa – kontekstualnom, relacionom i individualnom. Na nivou organizacionog konteksta u kome se negovanje različitosti praktikuje, ključnim konstruktom ocenjuje se školska kultura, definisana kao sistem vrednosti, normi, ciljeva i prakse koji dele svi akteri školskog života. Zajednička vizija, organizaciona posvećenost, orijentisanost ka ciljevima i inovacijama, kvalitet formalnih i neformalnih odnosa, podržavajuće i strukturirano liderstvo, te učešće u donošenju odluka, smatraju se elementima školske kulture koji su u direktnoj funkciji promocije različitosti. Na relacionom nivou najuticajnijim se pokazuje kvalitet školske klime, izražen kroz negovanje skladnih interpersonalnih odnosa između svih učesnika obrazovnovaspitnog procesa, definisanje jasnih očekivanja i pravednih pravila koja se dosledno primenjuju, korišćenje tehnika pozitivnog disciplinovanja i socioemocionalnog učenja, te prakse koja direktno promovise uvažavanje različitosti. Kada je u pitanju individualni nivo, ključnim se pokazuju kulturalne kompetencije nastavnika izražene kroz kulturalnu svesnost, znanje i veštine, te posledičnu primenu kulturalno kompetentne prakse – u formi kulturalno kompetentnog rukovođenja odeljenjem, primene kulturalno respozivnih programa nastave i učenja, kao i aktivne saradnje sa roditeljima različitih kulturnih identiteta. Posmatrano iz ugla učenika, važnom pretpostavkom kulturalno kompetentnog ponašanja smatra se razvijanje kulturalne senzitivnosti kao otvorene spremnosti da se ostvare interakcije sa pripadnicima drugih kultura, uz istovremeno poštovanje i uvažavanje kulturalnih razlika. Sumarno gledano, može se zaključiti da naponi ka promociji različitosti u školskom okruženju, ukoliko pretenduju da budu efektivni, nužno zahtevaju holistički pristup konstruktima školske kulture, pozitivne školske klime i kulturalnih kompetencija, koji svojim međuzavisnim delovanjem kreiraju prostor za negovanje interkulturalnog obrazovanja i razvijanje demokratske kulture.

Ključne reči: uvažavanje različitosti, interkulturalno obrazovanje, školska kultura, školska klima, kulturalne kompetencije

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

376(048)(0.034.2)

316.614-056.26/.36-053.2(048)(0.034.2)

364-22-056.26/.36(048)(0.034.2)

МЕЂУНАРОДНА стручно-научна конференција Дани дефектолога Србије (2022 ; Београд)

Zbornik rezimea [Elektronski izvor] / Međunarodna stručno-naučna konferencija Dani defektologa Srbije, Zlatibor, 17-20. februar 2022. ; [organizatori Društvo defektologa Srbije [i] Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju]. - Beograd : Društvo defektologa Srbije, 2022 (Beograd : PM plus). - 1 elektronski optički disk (CD-ROM) ; 12 cm

Sistemski zahtevi: Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovnog ekrana. - Apstrakti na srp., hrv. i engl. jeziku. - Tiraž 250. - Registar.

ISBN 978-86-84765-58-3

а) Дефектологија -- Апстракти б) Деца са посебним потребама -- Образовање -- Апстракти в) Социјална заштита -- Апстракти

COBISS.SR-ID 57739785



978-86-84765-58-3

ISBN-978-86-84765-58-3